

UZASADNIENIE

Powód S. P., po ostatecznym sprecyzowaniu żądania, domagał się zasądzenia od pozwanego pracodawcy Urzędu (...) (...) (...) w S., kwoty 35.438,76 zł z ustawowymi odsetkami od 18 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty tytułem odprawy emerytalnej, a nadto zasądzenia, na swoją rzecz, od przeciwnika procesowego kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska powód wskazał, iż jest byłym żołnierzem zawodowym zwolnionym ze służby w dniu 5 grudnia 1980 r. W okresie od 7 maja 2007 r. do 31 grudnia 2014 r. był zatrudniony w Urzędzie (...) (...) (...) w S.. Stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron w związku z przejściem na emeryturę. W związku z powyższym, w ocenie powoda, na podstawie art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, winien otrzymać odprawę emerytalną w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia z uwagi na ponad dwudziestoletni staż pracy. Strona powodowa przytoczyła na poparcie swojego stanowiska szeroką argumentację prawniczą oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie, na swoją rzecz, od powoda kosztów procesu. Pozwany urząd wskazał, iż powód nie wykazał, że nie otrzymał do tej pory odprawy posiadającej cechy odprawy emerytalnej, co stanowi warunek konieczny do uwzględnienia roszczenia. Podniósł, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej przysługiwała odprawa. A zatem nawet w sytuacji, gdy powód jej nie pobrał, obowiązkiem wypłaty odprawy nie może obciążać ostatniego pracodawcy. Pozwany urząd podkreślił nadto, iż po ustaniu stosunku pracy nie doszło do przejścia powoda na emeryturę, a do powrotu do posiadanego jeszcze przed zatrudnieniem statusu emeryta wojskowego.

W piśmie procesowym z dnia 24 marca 2016 r. powód podtrzymał swoje stanowisko, a na jego poparcie przywołał m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. I PK 1/15 odnoszący się do analogicznego zagadnienia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

S. P. był zatrudniony w Urzędzie (...) (...) (...) w S. od dnia 7 maja 2007 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, kolejno na stanowiskach inspektora, głównego specjalisty, kierownika i ponownie głównego inspektora.

Umowa o pracę rozwiązała się za porozumieniem stron na wniosek pracownika w związku z przejściem na emeryturę.

Niesporne, a nadto dowód: świadectwo pracy – k. 9, pismo z dnia 14 maja 2014 r. – k. 10;

W ostatnim okresie zatrudnienia miesięczne wynagrodzenie powoda liczone według zasad jak ekwiwalent za urlop wynosiło 5.906,46 zł. .

Niesporne, a nadto zaświadczenie z dnia 4 lutego 2016 r. – k. 43;

Przed podjęciem zatrudnienia S. P., w okresie od 14 stycznia 1964 r. do 5 grudnia 1980 r., był żołnierzem zawodowym. Od dnia 1 stycznia 1982 r. S. P. jest uprawniony do emerytury wojskowej. S. P. legitymuje się ponad dwudziestoletnim okresem zatrudnienia.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja o ustaleniu prawa do emerytury wojskowej – k. 11-12, zaświadczenie z dnia 16 września 1983 r. – k. 13, świadectwa pracy – k. 14-18, 20, zaświadczenia z dnia 16 kwietnia 2015 r. – k. 19, decyzja o przeliczeniu emerytury – k. 21-22, 23;

W dniu 10 czerwca 2015 r. do pracodawcy wpłynęło pismo S. P. wzywające do wypłaty odprawy emerytalnej w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Wezwanie pozostało bez odpowiedzi.

Niesporne, a nadto dowód: wezwanie do zapłaty wraz z dowodem doręczenia – k. 26-27, 28;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony przez Sąd w oparciu o korespondujące ze sobą dokumenty, których wiarygodność nie budziła wątpliwości i które nie były podważane przez strony procesu, pozostawał w całości poza sporem.

Na tle ustalonego stanu faktycznego sporne pozostawało natomiast samo prawo powoda do dochodzonej odprawy.

S. P. był pracownikiem samorządowym. Zastosowanie do jego osoby znajdują zatem przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. 2014.1202), zwanej dalej ustawą o pracownikach samorządowych. Zgodnie z art. 38 ust. 3 tej ustawy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy pracownikowi samorządowemu przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości uzależnionej od stażu pracy: po 10 latach pracy w wysokości dwumiesięcznego wynagrodzenia, po 15 latach pracy w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia i po 20 latach pracy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Powód posiadał, co bezsporne, przez cały okres zatrudnienia u pozwanego pracodawcy status emeryta (wojskowego) uzyskany jeszcze w 1982 r. Pozwany kwestionował w tych warunkach prawo powoda do odprawy emerytalnej wskazując, iż w związku z ustaniem zatrudnienia nie doszło do przejścia S. P. na emeryturę, a jedynie do jego powrotu do statusu emeryta.

Pojęcie „przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy” zawarte w art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych było przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego zarówno w sprawach, w których zastosowanie znajdował wskazany przepis jak i w sprawach o odprawę emerytalną czy rentową dochodzonych przez pracowników na podstawie art. 92¹ k.p. W myśl tego ostatniego przepisu pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Wskazany przepis zawiera zatem tożsame pojęcie co art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych, a judykatura na jego tle pozostaje aktualna także w przypadku pracowników samorządowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2013r., II PK 14/13, LEX nr 1388658)

W wyroku z dnia 2 października 2013r. II PK 14/13, LEX nr 1388658, Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, iż pojęcie przejścia na rentę z tytułu niezdolności do pracy, o jakim mowa w art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych to zamiana statusu pracownika, ale także pracownika – rencisty na status wyłącznie rencisty, nawet jeśli do nabycia prawa do świadczenia rentowego dochodzi przed podjęciem zatrudnienia u pracodawcy, do którego uprawniony kieruje roszczenie o odprawę i bez względu na fakt pobierania tego świadczenia. Pogląd ten wydany został na tle stanu faktycznego, w którym pracownik nabył prawo do renty ponad 10 lat przed podjęciem zatrudnienia, w związku z ustaniem którego dochodził odprawy. Bez wątpienia pogląd ten odnosić należy także do emerytury - drugiego ze świadczeń wymienionych w przepisach dotyczących odprawy. Jak wskazał Sąd Najwyższy w powołanym wyroku, ustanie stosunku pracy powoduje, iż dochodzi do zmiany statusu prawnego pracownika, również tego, który posiada podwójny status (pracownika i rencisty lub emeryta). Pracownik taki uzyskuje w związku z zakończeniem zatrudnienia wyłącznie status emeryta lub rencisty (traci status pracownika). Nabycie przez pracownika prawa do emerytury (renty), przyznanie świadczenia, czy wypłata tego świadczenia nie stanowią zdarzeń powodujących ustanie zatrudnienia. Pracownik pobierający emeryturę (rentę) w czasie nieprzerwanie trwającego stosunku pracy przechodzi więc na emeryturę (rentę) dopiero po ustaniu tego zatrudnienia. Zdaniem Sądu Najwyższego dla tak rozumianego przejścia na emeryturę (rentę z tytułu niezdolności do pracy) nabycie uprawnień do świadczenia rentowego (emerytalnego), stwierdzonych ostateczną decyzją organu rentowego, przed nawiązaniem stosunku pracy,

nawet w znacznej odległości pomiędzy tymi zdarzeniami (z konsekwencją większej jeszcze odległości czasowej w stosunku do rozwiązania stosunku pracy), pozostaje bez znaczenia.

Uznanie, iż zmiana statusu pracownika lub pracownika – emeryta (rencisty) na status wyłącznie emeryta (rencisty) jest przejściem na emeryturę lub rentę w rozumieniu art. 92¹ k.p. czy art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych znajduje poparcie także w innych wyrokach Sądu Najwyższego, przykładowo z dnia 16 czerwca 2011r. I PK 269/10 OSNP 2001/15/486 oraz z dnia 6 czerwca 2000r., I PKN 700/99, OSNP 2001/15/486, z dnia 9 stycznia 2001 r., I PKN 172/00 OSNP 2002/16/380, z dnia 11 października 2007r. III PK 40/07, LEX nr 338805).

Pogląd ten, który Sąd Rejonowy w całości podziela, stanowi odejście od wcześniejszej linii orzeczniczej, której przykładem jest powołana w sprzeciwie uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1989r. III PZP 52/88, OSN 1989/2/190. Na zmianę linii orzeczniczej bez wątplenia wpływ miało wprowadzenie ustawą z dnia 2 lutego 1996r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U 1996.24.110 z późn. zm.) do Kodeksu pracy od 2 czerwca 1996r. art. 92¹ wprowadzającego odprawę emerytalną jako świadczenie powszechne (przysługujące wszystkim pracownikom). Na tę kwestię zwrócił zresztą uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2000r. I PKN 700/99, OSNP 2001/15/486 wskazując, iż zmiana przepisów przemawia za bardziej liberalną wykładnią (podobnie w wyroku z dnia 11 października 2007r. III PK 40/07, LEX nr 338805).

Posiadanie przez powoda prawa do emerytury jeszcze przez podjęciem zatrudnienia u pozwanego nie sprzeciwia się uznaniu, iż ten przeszedł na emeryturę Dla przyjęcia takiego przejścia wystarczające jest istnienie związku czasowego między ustaniem zatrudnienia (utrata statusu pracownika – emeryta), a uzyskaniem statusu wyłącznie emeryta. Utrata statusu pracowniczego wystąpiła przez rozwiązanie stosunku pracy motywowane przez S. P. przejściem na emeryturę.

Jak słusznie podnosi strona pozwana, skorzystanie wcześniej z odprawy emerytalnej stanowi przeszkodę do jej ponownego nabycia. Wynika to wprost z art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych, który określa odprawę mianem jednorazowej. W niniejszej sprawie pozwany nie wykazał jednak, by powód odprawę emerytalną już otrzymał.

Z odprawą taką nie sposób bowiem utożsamiać odprawy, o jakiej mowa w art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974r. o uposażeniu żołnierzy (t.j.Dz. U. 1992.5.18 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w okresie zakończenia przez powoda służby wojskowej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. akt I PK 1/15 – i z czym Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni się zgadza – żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a tym samym ww. odprawa nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ §1 k.p. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza – na podstawie art. 92¹ §1 k.p. (a zatem również na podstawie art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych) – prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika. Sąd Najwyższy zważył nadto, iż nie sposób zgodzić się z poglądem, że przejście przez żołnierza na emeryturę wojskową po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej nadawało odprawie przewidzianej w art. 17 ustawy o uposażeniu żołnierzy charakter odprawy emerytalnej. Z przepisu tego, odczytanego w powiązaniu z art. 75 – 79 i art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych jasno wynika, że odprawa ta przysługiwała niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby, a jej wysokość uzależniona była przede wszystkim od długości okresu służby. Świadczenie to miało zatem charakter gratyfikacji za odbytą służbę, a nie rekompensaty za utratę zatrudnienia wykonywanego w ramach stosunku służby w związku z nabyciem uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego. Trudno również przyjąć, by przedmiotowa odprawa zmieniała swój charakter i funkcje w zależności od tego, czy po zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierz zawodowy nabywał uprawnienia emerytalne i z nich korzystał, czy też nie.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził na rzecz powoda dochodzoną kwotę (wysokość odprawy pozostawała poza sporem) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 czerwca 2015 r., to jest od dnia następnego po upływie

siedmiodniowego terminu określonego pracodawcy w wezwaniu do zapłaty. Od tego dnia pozwany znajdował się w opóźnieniu. (art. 481 § 1 k.c. w zw. art. 300 k.p.).

W punkcie II wyroku Sąd, na podstawie art. 355 §1 k.p.c., umorzył postępowanie w pozostałym zakresie w związku z częściowym cofnięciem pozwu, na co strona pozwana wyraziła zgodę.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto o przepis art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zasądzona na rzecz pozwanego kwota wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika (2.400 zł) odpowiada stawce przewidzianej w § 2 ust. 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U 2013.490). Mając na uwadze, iż powód uległ tylko nieznaczej części swego żądania, Sąd nie dokonywał stosunkowego rozliczenia kosztów procesu (art. 100 k.p.c.).

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono zgodnie z art. 477² § 1 k.p.c.

Zarządzenia:

1. (...),
2. (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...);
3. (...) (...) (...) (...) (...) (...) (...).

16 maja 2016 r.